

لشکرکشی اسکندر به ایران

اکرم علیخانی
دبیر منطقه ۹ تهران

تألیف: آریانوس، فلاویوس، ترجمه همایون صنعتی‌زاده
ویراستار: روشنگ آذری
ناشر: بنیاد موقوفات دکتر محمود افشار، ۱۳۹۳
چاپ اول، تعداد صفحات: ۳۹۹، بها، ۲۸۰۰۰ تومان

سپیتامان، قتل کلیتوس، مباحث کالیستنس و آنآخاروسوس، دسیسه باگس، اتحاد باسکاها و خوارزمیان، انقیاد سغدیان، شکست و مرگ سپیتامان، پناه گرفتن اکسیارتس در سغد و تسخیر قلعه توسط اسکندر و ازدواج وی با رکسانا، تسخیر قلاع دیگر، رسیدن اسکندر به رودخانه کابل و استقبال تاکسیلان‌ها از وی، شکست آسیاسیان، محاصره ماساگا و اورا، تسخیر بازیره و رسیدن به ایندوس.

– **فصل پنجم:** اسکندر در شهر نیسا، گذر از ایندوس، کوه‌ها و رودخانه‌های آسیا، توصیف کلی هندوستان، شیوه پل‌زنی بر روی رودخانه، رفتن به سوی رودخانه هیداسپ، سد راه اسکندر توسط پروس، گذر از هیداسپ، آرایش نظامی پروس، اتحاد با پروس، مرگ بوسفالا، پیروزی بر گلوسیان‌ها، گذر از رودخانه آسین، پیشروی بیشتر، سخنرانی اسکندر.

– **فصل ششم:** تدارکات سفر بازگشت از رودخانه ایندوس، گذر از رودخانه‌های هیداسپ و آسین، آرایش نظامی علیه مالیان‌ها، شورش مالیان‌ها، زخمی شدن اسکندر، نگرانی سربازان برای اسکندر، جنگ علیه اوکسیانوس و سامبوس، فتح باتالا، اکتشاف مشاعر رودخانه ایندوس، جنگ علیه اوریتانی‌ها، گذر از بیابان گادروسیا، رنج لشکر در بیابان، گذر از کارمانیا، اسکندر در پاریس، بازسازی مقبره کوروش.

– **فصل هفتم:** نقشه‌های اسکندر، فیلسوف هندی، ازدواج مقدونیان و ایرانیان، پادشاهی به سربازان، حرکت به سوی دجله، اعتراض مقدونیان به اسکندر، آشتی بین سپاه و اسکندر، بازگشت ده هزار مقدونی به خانه به همراه کراتروس، آمازون‌ها، مرگ هفاستیون، سفیران کشورهای دور، اکتشاف دریای خزر، پیش‌بینی مرگ اسکندر، سفیران یونان، آماده‌سازی ناوگان برای حمله به عربستان، توصیف عربستان، سفر نثارخوس، توصیف فرات، استخدام ایرانیان در لشکر، بدیمنی نشانه مرگ اسکندر، تب اسکندر، در انتهای فصول تصاویر نقاشی رنگی وجود دارد و بخش پایانی کتاب شامل: فهرست اشخاص، فهرست جغرافیایی، قبایل و کتاب و فهرست کتاب‌ها.

اشکال عمده این کتاب آن است که فاقد فهرست مطالب می‌باشد.

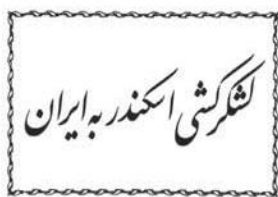
اصل کتاب «لشکرکشی اسکندر» اثر «آریان» مجموعه‌ای از هفت کتاب با فصل‌های متعدد است و شرح کشورگشایی‌های اسکندر در آسیا را روایت می‌کند. همایون صنعتی‌زاده هفت فصل آن را، که رخدادهای مربوط به ایران را شامل می‌شد و برای خواننده ایرانی کشف داشته، ترجمه کرده بود که پس از درگذشت او ایرج افشار سروسامان دادن به این کار را به خانم آموزگار سپرد. سرانجام کار به ویراستاری خانم روشنگ آذری به‌عرصه نشر آمد. اینک خلاصه‌ای از شرح حوادث هفت بخش کتاب.

– **فصل اول:** مرگ فیلیپ و جانشینی اسکندر، جنگ‌های اسکندر با تراکیان‌ها و قبایل دیگر، تخریب شهر «کتنا»، شورش «کلیتوس» و «گلوسیاس»، شورش شهر «تیس»، رومیاری اسکندر با آنتی‌ها، گذر اسکندر از «هلسیونت»، دیدار شهر «تروا»، جنگ «گرانیکوس»، تدارک قشون، شکست ایرانیان، اسکندر در «ساردین» و «افسوس»، محاصره و تسخیر «میلتنوس» و «هالیکارناسوس»، اسکندر در «لیکیه» و «پامفیلیا»، اسکندر در فریقیه.

– **فصل دوم:** تسخیر «متیلینه» توسط ایرانیان، مرگ «ممنون»، تسخیر «تندوس» توسط ایرانیان، اسکندر در «گوردیوم»، فتح مقدونیه، بیماری اسکندر در «ترسوس»، پیشروی اسکندر به «میراندروس» و به مقابله برخاستن داریوش، داریوش در «ایسوس»، شکست داریوش و فرار وی، برخورد مناسب با خانواده داریوش، فتح فریقیه توسط اسکندر، نامه داریوش و پاسخ اسکندر، ستایش هرکول در شهر «صور»، فتح صور، محاصره و فتح «گازا».

– **فصل سوم:** پیروزی بر مصر، بنیان‌گذاری اسکندریه، بازدید از معبد «آمون»، حرکت به سمت سوریه، عبور از دجله و فرات، توصیف لشکر داریوش در «اربلا»، تاکتیک‌های اسکندر، فرار داریوش از جنگ «اربلا»، تعقیب داریوش و فرار وی به «ماد» پیشروی اسکندر به سوی بابل و شوش، انقیاد «کسیان»‌ها، شکست آریوبرزن و تسخیر پرسپولیس، پیشروی اسکندر به سوی ماد و پارت، گذر از دروازه‌های کاسپین (خزر)، به قتل‌رسیدن داریوش سوم، لشکرکشی به «هیرکانیه»، پیشروی به سوی «باکتریا»، همکاری «ساتی برزن» با «بسوس»، گذر اسکندر از هندوکش، تسخیر «باکتریا» و تعقیب و دستگیری «بسوس».

– **فصل چهارم:** شورش سغدیان، شورش سکاها، مبارزات

ترجمه همایون صنعتی‌زاده
ویراستاری: روشنگ آذری
زیر نظر دکتر ژاله آموزگار

تهران ۱۳۹۳